

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน บ้านหม้อไปสู่การบริหารจัดการที่ดี โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านบ้านหม้อโดยตรง ได้แก่ คณะกรรมการ สมาชิกกองทุนหมู่บ้านและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านบ้านหม้อ ได้แก่ เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนอำเภอท่าม่วง ผู้นำชุมชน และสมาชิก อบต. โดยอาศัยการวิเคราะห์ สังเคราะห์ชุมชน โดยชุมชน ซึ่งประสบการณ์จากการวิจัยในครั้งนี้ นอกจากสามารถเสริมสร้างการบริหารจัดการที่ดีให้เกิดขึ้นกับกองทุนหมู่บ้านบ้านหม้อแล้ว ยังก่อให้เกิดการสังสมความรู้และภูมิปัญญาของชาวบ้านและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย และสามารถถ่ายทอดประสบการณ์นี้ไปสู่การเสริมสร้างการบริหารจัดการที่ดีในเรื่องอื่นๆ ในชุมชนต่อไปด้วย

ผลการวิจัยพบว่า

1. กองทุนหมู่บ้านบ้านหม้อ มีการบริหารจัดการกองทุนอยู่ในระดับดี แต่ยังมีปัญหาใน 5 ด้าน ตามหลักการบริหารจัดการที่ดี ประกอบด้วย 1) หลักนิติธรรม คือ สมาชิกกองทุนไม่ใส่ใจตามหลักการปรัชญา ของกองทุนหมู่บ้าน 2) หลักความโปร่งใส คือ กองทุนขาดเอกสารเผยแพร่ผลการดำเนินงาน 3) หลักความมีส่วนร่วม คือ สมาชิกกองทุนไม่ค่อยแสดงความคิดเห็นทำให้ขาดการสะท้อนปัญหาของชุมชน 4) หลักความรับผิดชอบ คือ คณะกรรมการกองทุนไม่ศึกษาความรู้ด้านกฎหมายและระเบียบข้อบังคับของกองทุนหมู่บ้านบ้านหม้อ และคณะกรรมการกองทุนและสมาชิกกองทุนไม่มีส่วนร่วมอย่างแท้จริง 5) หลักความคุ้มค่า คือ คณะกรรมการกองทุนทำงานแทนกันได้น้อย และจัดทำแผนการปฏิบัติงานไม่ชัดเจน ดังนั้นจึงมีความต้องการพัฒนาไปสู่การบริหารจัดการที่ดี 4 ประการ คือ 1) สร้างจิตสำนึกให้สมาชิกกองทุนสนใจและมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อส่วนรวมมากขึ้น 2) สร้างบรรยากาศให้สมาชิกกองทุนแสดงความคิดเห็น มีความกล้าที่จะนำเสนอในสิ่งที่ตัวเองคิด 3) เพิ่มศักยภาพของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านให้มีความเชี่ยวชาญหรือเป็นนักบริหารมืออาชีพมากขึ้น 4) พัฒนาประสิทธิภาพด้านการบริหารจัดการ ส่งเสริมให้คณะกรรมการกองทุนเรียนรู้จุดเด่นและจุดด้อยในการบริหารจัดการ

2. แนวทางและวิธีการพัฒนาการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านบ้านหม้อไปสู่การบริหารจัดการที่ดี ประกอบด้วย 1) เผยแพร่ระเบียบกองทุนหมู่บ้าน โครงสร้างคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน การดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านให้ทราบโดยทั่วไป 2) สร้างโอกาสให้สมาชิกร่วมคิดและกล้าแสดงความคิดเห็นของตน เคารพเสียงที่ถูกต้อง 3) การสร้างนิสัยการกระตือรือร้นชวนหาความรู้ของคณะกรรมการกองทุน เพื่อให้สามารถเป็นที่ปรึกษาของสมาชิกกองทุน และจัดให้มีคณะกรรมการติดตามและตรวจสอบ 4) การสนับสนุนการสร้างกระบวนการเรียนรู้ โดยคณะกรรมการกองทุนจัดสรุปบทเรียนร่วมกันเป็นระยะ และจัดทำแผนปฏิบัติการของกองทุนโดยกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน

3. ผลการพัฒนาการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านไปสู่การบริหารจัดการที่ดี ตามแนวทางที่ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านบ้านหม้อได้แสวงหาและเกิดจากการเรียนรู้จากการปฏิบัติ ประกอบด้วย 1) หลักความโปร่งใส คือ มีการเผยแพร่ระเบียบกองทุนหมู่บ้าน โครงสร้างคณะกรรมการ ผลการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านบ้านหม้อและเผยแพร่ให้ทราบทั่วไป 2) หลักการมีส่วนร่วม คือ สมาชิกเกิดการเรียนรู้และมีส่วนร่วมในการบริหารกองทุนหมู่บ้านมากขึ้น 3) หลักความคุ้มค่า คือ คณะกรรมการกองทุนและเป็นที่ปรึกษาของสมาชิกกองทุนมีการติดตามและตรวจสอบ และจัดทำตัวชี้วัดความสำเร็จ แผนปฏิบัติการและปฏิทินการปฏิบัติงานในรอบปีของกองทุนหมู่บ้านบ้านหม้อ

This research and development aims to develop Baan Mor Village Fund (VF) management heading towards good governance through participatory action research of the persons responsible for its management i.e. the village fund committee members and others involved: community development officers of Thawung District, community leaders, and members of Tambon Administrative Organization by analyzing and synthesizing as a community. The experience gained from this research has not only developed good governance in the VF management but also accumulated knowledge and local wisdom of the community and all those concerned so that they can transfer these lessons to good governance in other aspects of the community.

The findings of this research are as follows:

1. the management of Baan Mor Village Fund is at a good level. However, the problems were still found in 5 areas of the good governance principles. They were: 1) legal principles: VF members did not follow the philosophy and principles of the VF management, 2) openness of the principles: the VF lacked documents to publicize its performance, 3) participation: the VF members seldom expressed their opinions to reflect the community's problems, 4) accountability: the VF committee members did not study rules and regulations concerning the VF of Baan Mor, and the VF committee and the VF members did not genuinely participate, and 5) cost-effectiveness: the VF committee members were seldom able to work with each other and had no clear plans for action. These problems; therefore, paved way to the needs for developing good governance in 4 aspects. They included 1) raising consciousness of the members to pay more attention and participate more in VF activities, 2) improving environment for

the members to express their opinions, 3) enhancing the management potentiality of the VF committee members to be more professional, and 4) increasing the management effectiveness by facilitating them to learn the weaknesses and strengths in their management style.

2. the approaches and methods to develop the Baan Mor's VF management towards good governance include: 1) disseminate the VF rules and regulations, administrative structure, and the VF performance to the public, 2) open more opportunities for discourses so that the members can share their opinions, 3) encourage learning habits of the committee members so that they will become able to advise the VF members and form monitoring and inspecting committees, and 4) support a continual learning process, facilitated by the VF committee, for the VF members and formulate the VF action plan with clear goals.

3. the results of the development of the VF management towards good governance by the committee through this participatory action research include: 1) openness of the principles: there is dissemination of the VF rules and regulations, the administrative structure, and the reporting of work performance to the public; 2) participation: the members have increasingly learned and participated in VF management; 3) cost-effectiveness: the VF committee members are able to be advisors to the VF members, monitor and inspect, develop success indicators, formulate a yearly action plan and annual work schedule of Baan Mor VF.